

Lunds universitet
Filosofiska institutionen

Kurskod: FPRK01:2

Moraliska omdömen och motivation

En kritisk granskning av Michael Smiths version av internalism i *The Moral Problem*.

(Moral judgement and motivation: A critical review of Michael Smith's form of internalism in *The Moral Problem*.)

Janne Tikkanen

Handledare:

Professor Toni Rønnow-Rasmussen

C-uppsats

Ht 2020

Introduktion.

I denna uppsats ska jag kritisk granska vad filosofen Michael Smith i sin bok *The Moral Problem* (1994) argumenterar för är den bästa förklaringen på kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. Smiths lösning på det han refererar till som det moraliska problemet är en version av internalism.¹ Syftet med denna uppsats är att granska delar av Smiths lösning, snarare än på lösningen i sin helhet. Mer specifikt kommer jag först att undersöka Smiths oberoende argument för att en begreppslig nödvändighet är den bästa förklaringen på att moraliska omdömen kan påverka vårt beteende. Det argumentet presenterar Smith i kapitel 3 av boken. Sedan går jag vidare till att granska Smiths teori om normativa skäl, som han främst redogör för i kapitel 5.

Min tes är att Smiths version av internalism inte, som han själv gör gällande, förklarar på ett tillfredsställande vis kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. Jag stödjer min tes på a) att Smiths oberoende argument för att kopplingen är en begreppslig nödvändighet antar vad som ska bevisas, samt på b) att Smiths teori om normativa skäl kan tolkas som en beskrivning av rationalitet, snarare än som en förklaring på vad normativa skäl är eller på hur de kan påverka vårt beteende. Om detta stämmer, talar detta för att Smiths version av internalism inte förklarar på ett tillfredsställande vis relationen mellan moraliska omdömen och motivation.

Uppsatsens upplägg är att **del 1** ger en bakgrund till vad Smith refererar till som det moraliska problemet. Efter bakgrundsdelen kommer uppsatsens argumenterande del och sektioner. **Del 2**, sektion **2.1**, redogör för och diskuterar Smiths oberoende argument för att en begreppslig nödvändighet är en rimligare förklaring på kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation än motivations-externalism. Jag presenterar således mitt stöd a) för min tes i sektion 2.1. I sektion **2.2.1** ges en översiktlig bild av Smiths lösning på det så kallade moraliska problemet. Syftet med översikten är att underlätta förståelsen för diskussionen om Smiths teori om normativa skäl i sektion **2.2.2**. I sektion 2.2.2 hävdar jag att Smiths teori om normativa skäl kan tolkas som en beskrivning av rationalitet, snarare än som en förklaring på

---

¹ Michael Smiths metaetiska position gällande naturen på moraliska omdömen är mer formellt *moral realism*: en metafysisk teori som säger att moraliska omdömen handlar om, eller kan tillskrivas, objektiva egenskaper. I egenskap av att vara realist är Smith även en *kognitivist*: att moraliska omdömen på ett psykologiskt plan är föreställningar ("beliefs") om sakförhållanden i världen, dvs., moraliska utsagor kan vara sanna eller falska. Gällande kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation antar Smith en position som benämns som *internalism*: moraliska omdömen motiverar på grund av en begreppslig nödvändighet. Smiths version av internalism diskuteras främst i sektion **2.2.1** och **2.2.2** i denna uppsats.

hur normativa skäl ska förstås. Det utgör stödet b) för min tes att Smiths version av internalism inte på ett tillfredsställande vis förklarar kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. **Del 3** avslutar uppsatsen med en sammanfattning av de argument som jag anser stödjer min tes.

Del 1. Bakgrund: Smiths version av Det Moraliska Problemet.

Denna del beskriver vad Smith refererar till som det moraliska problemet. Syftet med denna del är att ge en kontext till diskussionen om Smiths oberoende argument (sektion 2.1) och om hans teori om normativa skäl (sektion 2.2.2).

Smith försvarar två påståenden om moraliska omdömen i *The Moral Problem*:

- (1) att frågor som ”bör jag skänka pengar till välgörenhet?” är frågor om sakförhållanden i världen, ”... facts that we can discover through rational argument, argument whose aim is to discover the truth”. (Smith, 1994, p. 13).
- (2) att moraliska omdömen, ”... seem to be, or imply, opinions about the reasons we have for behaving, and, other things being equal, having such opinions is a matter of finding ourselves with a corresponding motivation to act”. (Smith, 1994, p. 7).

Påstående (1) handlar om naturen på moraliska omdömen.² Smith kallar påstående (1) för ”the objectivity of moral judgement”, med vilket han menar att vi genom att engagera oss i rationella argument kan nå en samstämmighet (eller ”konvergens”) i våra åsikter om vad som är t ex rätt att göra under vissa omständigheter. (Smith, 1994, p. 6). Påstående (2) handlar om kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation.³ Smith kallar påstående (2) för ”the practicality of moral judgement”, med vilket han menar att innehållet i – ”propositional attitudes” som kan vara föreställningar (”beliefs”) eller önskningar/viljeattityder (”desires”) –

² Förenklat kan påstående (1) ses som debatten mellan *kognitivism* och *non kognitivism* gällande vad moraliska omdömen utgörs av och uttrycker: mentala föreställningar om objektiva fakta (i betydelsen ”sakförhållanden i världen” som studeras av natur- och samhällsvetenskap), eller non kognitiva tillstånd (begär, preferenser, etc.) som uttrycker attityder av gillande eller ogillande, eller något annat non kognitivt tillstånd.

³ Förenklat kan påstående (2) ses som debatten mellan motivations-internalism och motivations-externalism om kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. *Internalism* säger att kopplingen är en begreppslig nödvändighet: om vi behärskar moraliska termer och fäller genuina moraliska utsagor, så är det en begreppslig omöjlighet att inte bli motiverad. I *The Moral Problem* försvarar Smith en svag version av internalism, som gör undantag från den begreppsliga nödvändigheten vid olika former av viljesvaghet. *Externalism* säger att om vi överhuvudtaget blir motiverade av moraliska omdömen så är det i egenskap av någonting externt till (eller ”utöver”) våra moraliska omdömen. Exempelvis av ett redan befintligt begär eller en psykologisk disposition att bli motiverad av ett moraliskt omdöme. Huruvida vi blir motiverade av ett moraliskt omdöme eller inte, beror på om ett moraliskt omdöme kommer med ett lämpligt begär.

genuint hållna moraliska omdömen med nödvändighet ger upphov till en motivation att följa omdömet innehåll i handling. (Smith, 1994, p. 7). Dock gör Smiths version av internalism undantag från den begreppsligt nödvändiga kopplingen vid fall av viljesvaghet som t ex vid depression. Smith benämner sådana fall av viljesvaghet som att en person är ”practically irrational”. Begreppet ”fully rational”, som alltså är motsatsen till ”practically irrational”, kommer att diskuteras i samband med översikten av Smiths lösning på det så kallade moraliska problemet (i sektion **2.2.1**).

Nu kommer vi till det så kallade moraliska problemet som genererar oenighet och debatt inom metaetik. Smith illustrerar inkonsekvensen mellan moraliska omdömens objektivitet, praktikalitet och Humes teori om motivation (HTM) med tre påståenden:

- i. Moraliska omdömen med formen ”Det är rätt att göra x” uttrycker ett subjekts föreställningar om ett objektiva sakförhållanden, fakta om vad som är rätt för hen att göra.
- ii. Om någon bedömer att det är rätt för hen att göra x, så, allt annat lika, är hen motiverad att göra x.
- iii. En agent är motiverad att handla på ett visst sätt endast då hen har ett lämpligt begär och en medel-mål föreställning (”means-end belief”), där föreställning och begär är, i Humes termer, separata existenser.

Inkonsekvensen mellan de tre påståendena (i) – (iii) ligger i att (i) och (ii) säger att det finns en nödvändig koppling mellan föreställningar och motivation (begär), men (iii) säger att det inte finns en sådan nödvändig koppling eftersom föreställningar och begär är två separata existenser. Detta är alltså Smiths formulering av vad han anser är ett centralt problem inom metaetik. Av utrymmesskäl kommer jag inte i denna uppsats att gå in på de olika metaetiska positionernas metafysiska eller epistemologiska uppfattningar om (i) – (iii). Tillräckligt att nämna för denna uppsats syfte är att Smith i *The Moral Problem* argumenterar för att hans version av internalism kan förena moraliska omdömens objektivitet och praktikalitet med HTM.

En översiktlig bild av Smiths lösning på det han refererar till som det moraliska problemet ges i sektion **2.2.1**. Men som sagt, syftet med denna uppsats är inte att kritiskt granska Smiths lösning i sin helhet. Utan min tes riktar in sig på vad Smith argumenterar för i kapitel 3 (det oberoende argumentet) och i kapitel 5 (Smiths teori om normativa skäl) i *The Moral Problem*. Jag anser att de delarna av Smiths argumentation är de med svagast stöd. I det som följer ska

jag börja med att försöka visa att Smiths oberoende argument – att en begreppslig nödvändighet är den bästa förklaringen på kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation – har otillräckligt stöd (sektion 2.1). Efter det försöker jag visa att Smiths teori om normativa skäl inte förklarar vad normativa skäl är eller hur de kan påverka vårt beteende, utan istället kan förstås som en beskrivning av rationalitet (sektion 2.2.2).

Del 2.

Smiths mest centrala premiss för att hans version av internalism är den bästa förklaringen på kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation, kommer i kapitel 3 i *The Moral Problem* (1994). I det som följer benämner jag Smiths version av internalism för ”svag internalism” (förkortat till ”SI”). Jag kommer att referera till hans centrala premiss som ”a striking fact”, eller alternativt som till ”the reliable connection” (”den pålitliga kopplingen”). Funktionen med ”a striking fact”- argumentet är att ge ett oberoende argument för att vi ska föredra motivations-internalism framför motivations-externalism som den bästa förklaringen på hur moraliska omdömen kan påverka vårt beteende. I sektion 2.1 ska vi granska Smiths argumentation för att en begreppslig nödvändighet är den bästa förklaringen på kopplingen, samt den kritik som drabbar hans argumentation. Jag hävdar alltså att Smiths oberoende argument för svag internalism har otillräckligt stöd. Detta för att jag anser att Smith i sitt oberoende argument (”a striking fact”) antar vad som ska bevisas.

2.1. Ett oberoende argument för det praktiska kännetecknet hos moraliska omdömen?

I kapitel 3 av *The Moral Problem* försvarar Smith en svag version av internalism (SI). Smith formulerar SI på följande sätt:

If an agent judges that it is right for her to ϕ in circumstances C, then either she is motivated to ϕ in C or she is practically irrational. (Smith, 1994, p. 61).

”Practically irrational” visar att påståendet refererar till en svag version av internalism. Detta för att även då den begreppsligt nödvändiga kopplingen finns där, lämnar SI utrymme för att en person kan misslyckas med att bli motiverad av innehållet i ett moraliskt omdöme på grund av försvårande omständigheter att vara rationell. Detta undantag (”practically irrational”) från att bli motiverad av själva meningsinnehållet hos ett moraliskt omdöme kommer jag fortsättningsvis att referera till som ”viljesvaghet”. Svag internalism är tänkt att vara en mer

rimlig version av internalism, men det finns kritik och invändningar mot det. Exempelvis, hur ska vi förstå ”practically irrational”: gör viljesvaghet SI mer rimlig eller endast ointressant som förklaring på varför moraliska omdömen till en viss utsträckning kan påverka vårt beteende? Jag återkommer till frågan längre fram i denna sektion. Eller det omvända, vad innebär det att vara praktiskt rationell i moraliska frågeställningar? Jag diskuterar den frågan mer ingående i sektion 2.2.2. Men vi kan framför allt fråga oss: Ska vi acceptera att en begreppslig nödvändighet är den bästa förklaringen på varför moraliska omdömen utövar en influens på vårt beteende? Det är huvudfrågan vi ska se närmare på i denna sektion. Men först ska jag kort redogöra för vad Smiths anser vara ett oberoende argument för att hans version av internalism är att föredra framför (stark) motivations-externalism som den bästa förklaringen på kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation.

Följande är alltså en central premiss i Smiths argumentation för svag internalism. Detta oberoende argument för SI formulerar Smith initialt på detta sätt:

By all accounts, it is a striking fact about moral motivation that a *change in motivation* follows reliably in the wake of a *change in moral judgement*, at least in the good and strong-willed person. (Smith, 1994, p. 71).

Smith menar att ”a striking fact” – att en förändring i motivation på ett pålitligt sätt följer en förändring i ett moraliskt omdöme – kan accepteras av både motivations-internalister och av de motivations-externalister som accepterar en svag form av internalism (hädanefter, ”internalism/internalister” och ”externalism/externalister”), (Smith, 1994, p. 71). Men den centrala frågan är nu, ”... how are we to explain the *reliability* of this connection between judgement and motivation in the good and strong-willed person?”⁴ (Smith, 1994, p. 72). Vad mer exakt ”the reliability of this connection” består i, hur ”a striking fact” ska förstås, kan jag inte utläsa av Smiths argumentation för att SI ger den mest rimliga förklaringen av den pålitliga kopplingen jämfört med externalism. För att bättre förstå vad som står på spel med Smiths oberoende argument för SI, och för att se om vi kan få klarhet i vad Smith menar med den pålitliga kopplingen, bör vi nu låta den ökända amoralisten göra entré i diskussionen. Amoralisten är en utmaning mot internalism, och utmanar oss alla med frågan ”varför ska vi bry oss om moral?” Enligt en version är amoralisten en person som, ”... make moral

---

⁴ I artikeln ”The argument for internalism: reply to Miller” (1996), *ANALYSIS* 56.3, pp. 175-184, ångrar Smith sin användning av ”the good and strong-willed person.” Han klargör i artikeln vad han *inte* menar med ”a good person” i *The Moral Problem*, och ersätter den terminologin med ”the moralist” i artikeln ifråga (se pp.176 – 177). Även då jag inte är klar över skillnaden på ”the good person” och ”the moralist”, anser jag inte att någotdera ordvalet behöver leda till en stor debatt. Jag förstår terminologin i *The Moral Problem* som att referera till en vanlig person med både styrkor och brister i sin psykologi och rationella förmåga.

judgements without being motivated accordingly, and without suffering from any sort of practical irrationality either.” (Smith, 1994, p. 67). Smith sammanfattar i citatet vad det är med en amoralist som hotar hans argument för att SI är den mest rimliga förklaringen på den pålitliga kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. Enligt externalism är amoralisten en möjlig person, vilket om sant (eller rimligt), skulle visa att moraliska omdömen *inte* motiverar på grund av en begreppslig nödvändighet. Med andra ord, viljesvaghet som ett undantag från den begreppsligt nödvändiga kopplingen gäller inte längre om amoralisten är möjlig. Detta innebär att Smith och andra internalister argumenterar mot möjligheten av en amoralist. Smith menar att en god och viljestark person, som behärskar moraliska termer och på ett genuint sätt har ett moraliskt omdöme, kommer att bli motiverad av själva innehållet i hans moraliska omdöme, så länge personen inte lider av viljesvaghet. Eller med Smiths egna ord,

... we can say that the reliable connection between judgement and motivation is to be explained internally: it *follows directly from* the content of moral judgement itself. (Smith, 1994, p. 72, min kursiv).

Men låter inte Smiths påstående, ”att den pålitliga kopplingen har en intern förklaring, därför att den följer direkt av själva innehållet i moraliska omdömen”, som att Smith antar svag internalism i sin slutsats, snarare än att ge oss en förklaring till hur ”the reliable connection” ska förstås? Alexander Miller argumenterar för i sin artikel, ”An objection to Smith’s argument for internalism”⁵, ”... that the putative explanation of the reliable connection attempted by the *internalist* is no explanation at all.” (Miller, 1996, p. 171). Miller argumenterar för i den nämnda artikeln att Smith inte ger någon förklaring alls till vad både internalister och externalister vill hitta en förklaring på: vad det är som gör att moraliska omdömen verkar ha en påverkan på vårt beteende. Miller hävdar att Smiths påstående att den pålitliga kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation bäst förklaras av svag internalism och att den pålitliga kopplingen, med Smiths ord, ”follows directly from the content of moral judgement itself”, endast är, ”... a restatement of internalism itself.” (Miller, 1996, p. 173). Med andra ord, enligt Miller, saknar vi en förklaring från Smith på hur vi ska förstå ”the reliable connection”. Vad Smith istället gör, enligt Miller, är att omformulera svag internalism i termer av ”the reliable connection” (eller i termer av ”a striking fact”).

Jag är benägen att hålla med Miller om att Smith inte klargör vad han menar med ”a striking fact”/”the reliable connection.” Jag är benägen att även hålla med Miller om att termer som

---

⁵ Miller, A. (1996). An objection to Smith’s argument for internalism, *ANALYSIS* 56.3, pp. 169 – 174.

”fact” och ”reliable” ger utrymme för att den bästa förklaringen kanske är empirisk (a posteriori) snarare än begreppslig (a priori). (Miller, 1996, p. 173). Vilket i så fall skulle innebära att möjligheten eller omöjligheten av en amoralist inte kan avgöras i debatten mellan internalism och externalism, utan kommer att behöva avgöras någon annanstans (Miller, 1996, p. 174). Igen, jag är benägen att hålla med Miller. Min nuvarande förståelse av debatten om amoralistens ”vara eller icke-vara” är att den verkar låst, och inte en särskilt gångbar väg framåt varken för internalism eller externalism.

Smith har i en annan kontext svarat på ovannämnda kritik från Miller. Av utrymmesskäl kan jag förmodligen inte ge en rättvisande bild av Smiths försvar mot Miller⁶, men min uppfattning är att Smith i det försvaret inte klargör hur vi ska förstå ”a striking fact”. Exempelvis skriver Smith i sitt försvar mot Miller att:

Weak Moralism Internalism is itself simply a statement of the striking fact that constitutes the premiss of my argument for internalism in *The Moral Problem*.
(Smith, 1996, p. 177).

I försvaret mot Miller har Smith bytt ut ”the good and strong-willed person” mot ”the moralist”, som i allt väsentligt ska fungera som en motsats till amoralisten. Smith menar att även då moralister kan ha sanna eller falska moraliska föreställningar, så äger de, ”... an *executive virtue* that amoralists simply do not possess: the virtue of being disposed to conform their motivations to their moral beliefs in a reliable way...”. (Smith, 1996, pp. 176 – 177, min kursiv). Min tolkning av det första citatet ovan från Smiths försvar mot Miller är att det förstärker motargumentet att Smith i sin slutsats antar vad han ska bevisa. Min tolkning av det andra citatet ovan från Smiths försvar mot Miller är att han introducerar ytterligare ett begrepp, ”executive virtue”, som jag i nuläget inte kan förstå på ett annat sätt än att ”a striking fact” är ett resultat av både en psykologisk disposition (medfödd, förvärvad eller både och?) och en begreppslig nödvändighet. Om min tolkning stämmer, så frågar jag mig vad skillnaden mellan internalism och externalism egentligen består i? Den oklarheten stärks av följande påstående från Smith i hans försvar mot Miller:

[Weak Moralism Internalism] states a conceptual connection that is so weak that even externalists themselves must accept it. (Smith, 1996, p. 177).

Den redan svaga version av internalism som Smith försvarar i *The Moral Problem*, har nu, tolkar jag det som, blivit ännu svagare. Om jag tolkar citatet korrekt, har den begreppsliga

---

⁶ Se fotnot 4.

nödvändigheten en så pass svag påverkan på vårt beteende att även externalister *måste* acceptera svag internalism. Men om vi ska acceptera en ytterligare försvagad form av en redan svag SI, vad händer då med det praktiska kännetecknet hos moraliska omdömen ("practically irrational")? Hur ska vi kunna skilja på en moralist och en amoralist om innehållet ("propositional attitudes") i våra moraliska omdömen, influerar vår motivation på ett minimalt sätt? Hur ska vi avgöra orsaken till att en god person som äger en "executive virtue" misslyckas med att bli berörd av ett moraliskt omdöme: praktisk irrationalitet eller nihilism?

Alltså, jag har svårt att se hur en svag internalism kan ge en rimlig förklaring på att kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation är en begreppslig nödvändighet, då innehållet i våra moraliska omdömen påverkar oss på, vad det verkar som, ett knappt förnimbart sätt. Om min tolkning stämmer, riskerar den inneboende svagheten i själva den begreppsliga nödvändigheten att underminera förklaringsvärdet hos SI. En sådan knappt förnimbar effekt hos våra moraliska omdömen på vår motivation blir ju även ett problem för externalister, i alla fall för dem som accepterar Smiths version av svag internalism. Dessutom tolkar jag citaten från Smiths försvar mot Miller som att en ytterligare försvagning av en redan svag internalism kommer att få det svårt att skilja på huruvida det är våra moraliska begrepp eller psykologiska dispositioner (t ex "desires") som är den *främsta* orsaken till motivation. Jag frågar mig: är internalism eller externalism den bästa förklaringen på "a striking fact"?

Smith har en replik på min sistnämnda fråga. Detta argument brukar i den filosofiska debatten benämnas som "the fetish argument", och varför framgår i det längre citatet från Smith under detta stycke. Själva argumentet går ut på att Smith skiljer på begär (motivation) att göra det rätta antingen tolkat som *de dicto* eller *de re*.⁷ Smith hävdar att en stark version av externalism endast kan förklara "a striking fact" med begär tolkat *de dicto*. Som jag tolkar Smith på denna punkt, är det största problemet med begär *de dicto* att den pålitliga och efterföljande förändringen av en motivation efter en förändring av ett moraliskt omdöme endast kan förklaras med att en god person går runt i sin vardag med en självmedveten och generell vilja

---

⁷ Ett begär att göra det rätta tolkat som *de dicto* innebär att en person har ett generellt begär att göra det rätta. Ur detta generella begär härleds instrumentella begär för olika omständigheter. Vid begär *de dicto* är det innehållet i din psykologiska disposition som avgör om du blir motiverad eller inte. Ett begär att göra det rätta tolkat som *de re* innehåller inte begrepp som "rätt", "fel", etc. Istället ger ett begär *de re* upphov till motivation genom att vi uppmärksammar de moraliskt relevanta egenskaperna hos en handling. Michael Smith argumenterar alltså för att begär ska tolkas *de re*.

att göra det rätta. (Smith, 1994, p. 74). Här tänker jag att en möjlig invändning från en externalist skulle kunna vara att ett sådant begär *de dicto* inte behöver vara ständigt medvetet hos en person. Vidare hävdar Smith att begär *de dicto* som förklaring på ”a striking fact” är, ”... surely a quite implausible claim.” (Smith, 1994, p. 75). Jag är inte lika säker som Smith på att det är en orimlighet, men jag återkommer strax till frågan. Enligt Smith är begär *de dicto* orimligt som förklaring, då det reducerar innehållet i en god persons psykologiska disposition till ett universellt begär att göra det rätta ur vilket andra instrumentella begär härleds. (Smith, 1994, p.75). Ett begär att göra det rätta tolkat *de re* är en rimligare förklaring på ”a striking fact”, eftersom den goda personen med begär *de re* bryr sig om och bedömer vad som är det rätta att göra baserat på vilka specifika egenskaper en handling har i en viss kontext, snarare än på ett generellt och stående begär att alltid göra det rätta. (Smith, 1994, p. 75). Smith hävdar att vi,

... therefore found a decisive reason to reject the strong externalists’ explanation of the reliable connection between moral judgement and motivation in the good and strong-willed person. For, in short, the strong externalists’ explanation commits us to a false view about the content of a good person’s motivations; it elevates a moral fetish into the one and only moral virtue. (Smith, 1994, p. 76).

Vi bör alltså föredra internalism framför (stark) externalism som en förklaring på ”the reliable connection” därför att externalism ger oss en falsk bild av vad innehållet i den goda personens motivation utgörs av. Enligt Smith tillskriver externalism den goda personen ett allenarådande och ett ”fetish-aktigt” begär att göra det rätta. Om vi föredrar internalism, så innebär det också att amoralisten inte utgör en utmaning mot den begreppsligt nödvändiga kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. Detta för att begär att göra det rätta tolkat *de re* visar att amoralisten inte behärskar moraliska termer (amoralisten förstår inte/kan inte föreställa sig vilka specifika egenskaper hos handlingar/situationer som är moraliskt relevanta), och kan därmed inte sägas ha genuina moraliska omdömen. (Smith, 1994, p. 76).

Smiths argumentation för att begär tolkat som *de re* visar att svag internalism är mer rimlig än externalism som en förklaring på ”the reliable connection/a striking fact” är, enligt mig, övertygande. Jag uppfattar Smiths argument för begär *de re* som att stämma väl överens med intuitionen om hur en förändring i en värdering ofta åtföljs av en förändring i beteende. Med det sagt, så frågar jag mig om begär att göra det rätta tolkat *de re* eller *de dicto*, nödvändigtvis utesluter varandra? Eller som Terence D. Cuneo anför som motargument⁸ till ”fetish-

---

⁸ Cuneo, T. D. (1999). An Externalist Solution to the ”Moral Problem”, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 59, No. 2, pp. 359 – 380.

argumentet”: en externalist behöver inte acceptera Smiths påstående att en god person har en, ”... *single* motivational disposition in virtue of which S counts as a reliably motivated person.” (Cuneo, 1999, p. 369). Istället menar Cuneo att vi kan tänka oss en genuint dygdig person, vars olika dygder kan ses som olika omsorger, ”... where a concern is a summary term which denotes desires, aversions, attachments, interests, cares and the like.” (Cuneo, 1999, p. 369). Att den dygdiga personen har dessa omsorger gör, ”... that she perceives morally salient features of the world and is `properly affected` in Aristotle's sense.” (Cuneo, 1999, p. 369). Om jag tolkar Cuneo korrekt, så menar han att begär *de dicto* inte nödvändigtvis implicerar ett allenarådande ”fetish-aktigt” begär att göra det rätta. Istället kan vi, enligt Cuneo, tänka oss en person med en mer komplex psykologisk disposition som utgörs av många olika omsorger om vad som är det rätta att göra i olika situationer. Jag anser att Cuneos bild av en dygdig person är rimlig. Möjligtvis beskriver Cuneo vad det är som gör att de flesta människor faktiskt är sensitiva för etiska aspekter i olika situationer.

Det finns förstås fler filosofer än Cuneo som har kommit med både liknande och med andra typer av invändningar mot Smiths argumentation om begär *de re* eller *de dicto*.⁹ Dock är det dags att summera argumenten i denna sektion.

Min summering av Smiths argumentation, och kritiken som drabbar den, är att Smiths oberoende argument har otillräckligt stöd för att ”a striking fact” bäst förklaras av svag internalism. Jag anser att Millers motargument är starkt: Smiths oberoende argument antar vad som ska bevisas, och därmed ger argumentet oss inga hållbara skäl för att föredra internalism framför externalism. Sedan tolkar jag citaten från Smiths försvar mot Miller som att en ytterligare försvagning av en redan svag internalism riskerar att underminera funktionen av ”practically irrational”, samt göra den begreppsligt nödvändiga kopplingen så pass svag att

---

⁹ Shafer-Landau, Russ. (1998). Moral Judgement and Moral Motivation, *The Philosophical Quarterly*. Vol 48, No 192, pp. 353 – 358. I artikeln argumenterar Shafer-Landau bland annat för att externalism inte behöver förbinda sig till Smiths syn på vad en god persons psykologi med begär *de dicto* skulle implicera. Exempelvis menar Shafer-Landau att en god persons omsorg för nära och kära inte behöver vara härlett ur ett generellt begär (”motive of duty”) att göra det rätta, utan för att en sådan omsorg är värdefull i sig själv.

Strandberg, Caj. (2004). *Moral Reality. A Defence of Moral Realism*, Media-Tryck, Lund University. Chapter 7, section 8, ”Smith’s Fetishist Argument”, pp. 201 – 212: Strandberg argumenterar för att ”... externalism can explain numerous instances of the reliable connection by appealing to a desire *de re*”, samt för att ”... in the cases where externalism may have to refer to a desire *de dicto*, this is not a problem for this view.” (Strandberg, 2004, p. 204).

I rättvisans namn utgår jag från att Smith skulle kunna replikera på både Shafer-Landaus och Strandbergs motargument. Möjligtvis har Smith replikerat på någon av herrarnas ifråga argument i något sammanhang, men då jag inte har hittat en sådan replik från Smith, så räknar jag Shafer-Landaus och Strandbergs motargument endast som exempel på den debatt inom moralfilosofi som *The Moral Problem* gav, och fortfarande ger, upphov till.

det blir svårt att avgöra om svag internalism överhuvudtaget har ett förklaringsvärde. Däremot anser jag att Smiths resonemang om att svag internalism (begär *de re*) på ett rimligare sätt än externalism (begär *de dicto*) kan förklara hur en förändring i innehållet i ett moraliskt omdöme ofta åtföljs av en förändring i motivation som övertygande. Samtidigt kan inte ”fetish-argumentet” av sig själv ge ett tillfredsställande stöd för att svag internalism på ett generellt plan är den bästa förklaringen på ”a striking fact.” Detta för att det förmodligen inte är så orimligt som Smith vill få det till att det existerar personer som har begär *de dicto* att göra det rätta (ett exempel kan vara Cuneos beskrivning av en dygdig person). Jag vill avrunda denna sektion med att säga att jag uppskattade den klara, och stundtals övertygande, argumentationen av Smith i kapitel 3. Vi lämnar nu det oberoende argumentet och går vidare till Smiths teori om normativa skäl. Men först kommer en översikt av Smiths lösning på det han refererar till som det moraliska problemet.

2.2.

För att underlätta förståelsen av diskussionen om normativa skäl, ges först en översiktlig bild av Smiths lösning på det så kallade moraliska problemet i sektion 2.2.1. I översikten nedan kommer att jag diskutera begreppet ”fully rational.” Jag kommer i den diskussionen att peka ut ett epistemologiskt problem med begreppet ”fully rational.” Efter översikten, i sektion 2.2.2, diskuteras Smiths teori om normativa skäl.

2.2.1. Översikt av Smiths lösning på det så kallade moraliska problemet.

Innan vi börjar att granska Smiths teori om normativa skäl, är det på sin plats att jag först ger en översiktlig bild av Smiths lösning på det som han refererar till som det moraliska problemet. I kapitel 5 letar Smith efter svaret på ”... how it can be that accepting normative reason claims can both be *bound up with* having desires and yet *come apart from* having desires”. (Smith, 1994, p. 136). Det är alltså samma koppling mellan moraliska omdömen och motivation som diskuterades i sektion 2.1, men i kapitel 5 är det så kallade moraliska problemet, ”... redescrbed so as to make it explicit that what is at issue is the connection between reason and motivation.” (Smith, 1994, p.137). Med andra ord, i kapitel 5 försvarar Smith det objektiva och praktiska kännetecknet hos moraliska omdömen (påstående (1) och

(2) som nämns i bakgrundsdel), men i termer av hur skäl och motivation (begär) relaterar till varandra.

Jag kan redan här nämna att Smith menar att normativa skäl förklarar avsiktliga handlingar, "... in terms of the pattern of rational deliberation..." (Smith, 1994, p. 131). Normativa skäl har alltså att göra med rationalitet och med medvetet överläggande ("deliberation").

Motiverande skäl (begär) förklarar avsiktliga handlingar, "... by fitting it into a pattern of teleological, and perhaps, causal, explanation..." (Smith, 1994, p. 131). Motiverande skäl handlar alltså om psykologiska tillstånd med innehållet "att ha mål", dvs., motiverande skäl är en typ av teleologiska skäl. Jag nämner denna distinktion för att den är central i Smiths lösning på det så kallade moraliska problemet. Av utrymmesskäl har jag utelämnat en diskussion om motiverande skäl, men en möjlig invändning är att de flesta människor i allmänhet *inte* har tydliga mål eller planer med vad de tar sig för. Att motivationen för en handling kan förklaras i termer av teleologiska skäl är inte ett orimligt påstående. Men frågan är vilken relevans teleologiska skäl har som en *generell* förklaring, i synnerhet gällande moraliska handlingar (har människor i allmänhet genomtänkta och tydliga mål med sitt etiska beteende?).

Låt oss nu gå till vad Smith anser vara lösningen på frågan om hur normativa skäl kan vara både objektiva och praktiska.¹⁰ Smiths analys av normativa skäl resulterar i påståendet C2. C2 visar, enligt Smith, hur relationen mellan normativa skäl och motivation (begär) ska förstås:

C2. If an agent believes that she has a normative reason to ϕ , then she rationally should desire to ϕ . (Smith, 1994, p. 148).

Min tolkning av C2 är att det hävdar att relationen mellan normativa skäl och begär (motiverande skäl) är *indirekt*, eftersom normativa skäl utgörs av de fakta *om* vad vi *skulle vilja* att vi gjorde under en viss omständighet. Som jag förstår C2, är den indirekta relationen mellan föreställningar (normativa skäl) och begär (motiverande skäl) ett resultat av en reflekterande process *om* vad som vore önskvärt att göra. Smith menar att C2 är en plattityd

---

¹⁰ Smiths ståndpunkt är att "valuing" ("att värdera" eller "att värdesätta") är att föreställa sig ("believing") vad som skulle vara önskvärt ("desirable"). Om korrekt, så är moraliska omdömens objektivitet och praktikalitet förenliga med Humes teori om motivation (att beliefs och desires är separata existenser). Eftersom Smith avvisar den andra delen av Humes teori som säger att begär inte är öppna för rationell kritik, så gör C2 det möjligt för desires att vara rationella eller irrationella. En föreställning *om* vad som skulle vara önskvärt att göra (ett normativt skäl) kan *orsaka* ett korresponderande begär (ett motiverande skäl), om jag är fullt rationell. Detta par av "belief/desire" producerar en motivation för att handla. Det vill säga, föreställningar orsakar inte av sig själva en motivation.

om normativa skäl som är, "... related to a whole host of platitudes about *advice*." (Smith, 1994, p. 151). Smith skriver att plattityden C2,

... tells us that what is desirable for us to do in certain circumstances – let's call these circumstances the 'evaluated possible world' – is what we, not as we actually are, but as we would *be* in a possible world in which we *are* fully rational – let's call this the 'evaluating possible world' – would want ourselves to do in those circumstances. (Smith, 1994, p. 151, min kursiv).

Vi kan alltså bege oss till en möjlig värld ("the evaluating possible world"), där vi *blir* en fullt rationell version av oss själva, som kan ge goda råd till vårt mindre rationella jag i den faktiska världen ("the evaluated possible world"). Jag tänker att denna reflekterande process fungerar på ungefär samma sätt som när man ser sig själv på en videofilm spelades fotboll. Om man under tittandet av videon vid något tillfälle ropar ut till videoversionen av en själv, "passa bollen!", eller "skjut!", så är dessa utrop ungefär som goda råd. Utropen "passa bollen!" och "skjut!" motsvarar de begär vi skulle vilja att vi hade i en faktisk situation. I princip ser jag inga problem med den reflekterande metoden i sig: jag tror att den kan vara ett effektivt sätt att synliggöra vad och hur man tänker, och medvetandegöra vilka värderingar man har eller bör ha, osv. Samtidigt har jag några frågetecken kring citatet ovan. De möjliga världarna, varav du i den ena är "fully rational" (diskuteras nedan), är en avgörande faktor, tolkar jag det som, för att föreställningar om vad som skulle vara önskvärt att göra ska kunna orsaka¹¹ nya eller förinta gamla begär (därutav, Smiths försvar av begär *de re* som diskuterades i sektion 2.1). Min första fråga är om den *svaga* – knappt förnimbar, som jag hävdade i sektion 2.1 – interna kopplingen mellan normativa skäl och begär kan bli starkare, eller mer pålitlig under en reflekterande process? Jag är osäker på detta, men samtidigt verkar det inte orimligt att kopplingen kan stärkas av en avsiktlig överläggning med sig själv, eller tillsammans med andra. Detta skulle i så fall innebära att en konvergens i åsikter (det objektiva kännetecknet hos moraliska omdömen) om vad som skulle vara önskvärt att göra under vissa omständigheter inte heller är orimlig. Nu dyker en annan fråga upp hos mig, men innan jag ställer den, är det lägligt att först redogöra för vad Smith menar med "fully rational." I en annan kontext¹² har Smith skrivit följande om begreppet "fully rational":

I say that the desires A has in the evaluating world – desires which are *completely beyond reproach*, from the point of view of reasoned criticism – are those she has in a *state* of full rationality. (Smith, 1997, pp. 88 – 89, min kursiv).

¹¹ Av utrymmesskäl har jag utelämnat en diskussion om orsakssambandet mellan "beliefs" och "desires" i C2.

¹² Smith, M. (1997). In *Defense of 'The Moral Problem': A reply to Brink, Copp, and Sayre-McCord*, *Ethics*, Vol. 108, No. 1, pp. 84 – 119.

Vårt fullt rationella jag i den möjliga världen ("the evaluating world") har en mängd begär som helt och hållet är bortom någon rationell kritik. Vidare får vi i citatet veta att det är ett slags tillstånd att vara fullt rationell. Även om vi ska förstå begreppet "fully rational" som en *idealt* rationell agent, undrar jag hur det är möjligt för mig att gå från att vara mindre rationell i den faktiska världen till att förvärva ett tillstånd av full rationalitet? Med andra ord, hur kan min kunskap bli mer säker och mina råd mer rättfärdigade av att bli en fullt rationell version av mig själv? Min huvudfråga handlar alltså om hur vi kan lita på att vårt fullt rationella jag kan ge oss goda råd baserat på "sann rättfärdigad tro."¹³ Är det tillräckligt med *a priori* kunskap för att säkerställa att vi har all *relevant*¹⁴ kunskap om vad som skulle vara önskvärt att göra i en specifik situation? Till Smiths försvar ska jag säga att han i *The Moral Problem* explicit säger att den reflekterande processen inte är någon magisk metod som kommer att fungera för alla beslut om vad vi alla skulle kunna enas om är önskvärt att göra i olika situationer. Han säger även att det krävs ödmjukhet från alla parter sida. Jag håller med honom om detta. Dock jag kan inte komma ifrån en känsla av det finns en *risk* att börja tro att ens fullt rationella jag *är* bortom all rationell kritik, och alltid levererar råd grundad på säker och pålitlig kunskap. För hur väl känner vi oss själva? Är vi för det mesta de bästa rådgivarna till oss själva? Jag tror knappast det. Men om min förståelse av "fully rational" är korrekt, så tror jag att Smith skulle svara att vi är de bästa rådgivarna till oss själva. Detta för att om vi förstår begreppen vi kontemplerar över i den möjliga världen, kommer vi nödvändigtvis att bli motiverade av de normativa skäl vi upptäcker och rättfärdigar i den möjliga världen. Som jag förstår det, verkar det inte finnas utrymme för tvivel eller kritik i den möjliga världen: mitt fullt rationella jag verkar ju vara allenarådande och allvetande i sin värld. En "fetish-aktig" rationalism?

Ovan diskussion är inte en direkt invändning mot Smiths version av svag internalism. Samtidigt tror jag att mina funderingar om tillståndet "fully rational" visar på att olika teorier om ideal är problematiska, och begreppet "fully rational" är ett slags ideal. Ideal ska ses som vägvisare, något att försöka att uppnå, men risken finns att vi med tiden blandar ihop idealet med verkligheten: "vad vi skulle vilja var önskvärt att göra" kan omärkbart transformeras till

¹³ Se t ex Gettier, E. L. (1963). Is Justified True Belief Knowledge? *ANALYSIS*, 23. 6, pp. 121 – 123.

¹⁴ En intressant, men inte en oproblematisk, metaetisk position är *partikularism*. Det finns olika versioner av partikularism, men som jag förstår det, har de en gemensam standpunkt om att de moraliskt relevanta kännetecknen kan *variera* från en situation till en annan. Vad som rättfärdigade en handling i en viss situation, kommer inte nödvändigtvis att rättfärdiga samma handling i en liknande situation. En bra introduktion till en version av partikularism är Jonathan Dancys artikel "Ethical Particularism and Morally Relevant Properties", *Mind* (1983), pp. 530 – 547.

”vad vi tror *är* rättfärdigat att göra”. Vi bör alltid bära med oss ett visst mått av tvivel på våra förmågor och färdigheter att veta något med säkerhet. Men jag kan inte se att tvivel kan finnas i ”the evaluating world” där mitt fullt rationella jag har begär som är helt bortom rationell kritik.

För att sammanfatta och avrunda. Jag anser det inte orimligt att en reflekterande process kan ha en effekt av att vi förändrar vår syn på vad som är önskvärt eller inte att göra. Men ur ett epistemologiskt perspektiv ser jag en risk med att förlita sig på ett idealt rationellt jag som står bortom någon rationell kritik. Nu är det dags att diskutera Smiths teori om normativa skäl.

2.2.2. Smiths teori om normativa skäl.

Syftet med denna sektion är att undersöka om Smiths teori om normativa skäl ger oss en förklaring på vad normativa skäl är, och hur de kan påverka vår motivation, eller om teorin snarare är en beskrivning av rationalitet. Jag anser det sistnämnda. Jag har ytterligare en fråga i detta avsnitt som berör huruvida begreppet ”normativa skäl” på ett tillfredsställande sätt kan skilja mellan skäl som faller inom eller utanför den moraliska domänen. Som jag i dagsläget förstår Smiths användning av normativa skäl, kan jag inte se att begreppet klarar av att göra en sådan demarkation. I det som följer kommer epistemologiska frågor om t ex hur normativa skäl kan påverka vårt beteende, och frågor om människans natur att främst stå i förgrunden.

Som vi såg i diskussionen ovan om den möjliga och faktiska världen, och om begreppet ”fully rational”, verkar kärnan i begreppet ”normativa skäl” vara att mina skäl för att handla i den faktiska världen utgörs av de *fakta om* vilka begär jag skulle vilja att jag hade i en möjlig värld där jag är fullt rationell. Eller som Smith skriver om normativa skäl i samma artikel (se fotnot 12) som refererades till ovan:

Normative reasons are considerations, or facts, that rationally justify *certain sorts* of choices or actions on an agent’s behalf. (Smith, 1997, p. 87, min kursiv).

Normativa skäl är hänsynstaganden, eller fakta, som rationellt rättfärdigar en *särskild typ* av val eller handlingar för en agent. Den första frågan vi kan ställa oss är om normativa skäl är fakta, och hur ska vi förstå ”fakta.” Vidare kan vi fråga vad det innebär att ”ha skäl/fakta” som rättfärdigar vad jag *bör* göra. Detta är komplexa metafysiska frågor som jag inte kan bidra till så mycket mer än att notera att de är relevanta i diskussionen om normativa skäl. Istället vill jag i citatet peka ut detta med att normativa skäl, ”rationally justify certain sorts of

choices and actions". Vilka särskilda typer av val och handlingar refererar Smith till?

Eftersom Smith försöker lösa det så kallade moraliska problemet, är det rimligtvis moraliska val och handlingar som han refererar till. Men det är inte helt uppenbart för mig att normativa skäl är detsamma som moraliska skäl. Kan fakta om vad vi rationellt skulle vilja var önskvärt att göra, rättfärdiga vad vi *bör* göra? Jag återkommer till frågan längre fram. Låt oss gå vidare med att undersöka vad Smith skriver om normativa skäl i *The Moral Problem*:

To say that someone has a normative reason to ϕ is to say that there is some normative requirement that she ϕ 's, and is thus to say that her ϕ -doing is justified from the perspective of the normative system that generates that requirement. As I see it, and as I will argue later, normative reasons are thus best thought of as truths: that is, propositions of the general form 'A's ϕ -doing is desirable or required'... (Smith, 1994, p. 95).

Som jag tolkar citatet, innebär "att ha" ett normativt skäl för en handling detsamma som att "ha ett krav" på sig att utföra den handlingen. Vad som kan ställa sådana krav är ett "normative system" som både rättfärdigar och genererar sådana krav. Vidare är påståenden av formen, "Agenten A:s handling är önskvärd eller fodrad", en slags sanningar. Smith skriver något senare i samma kontext att han kommer att argumentera för möjligheten att en typ av normativa skäl kan reduceras till ett annat, "... for example, whether, as I will argue here, we can reduce moral requirements to rational requirements". (Smith 1994, p. 96). Om jag tolkar detta korrekt, så menar Smith att normativa skäl kan reduceras till moraliska skäl som i sin tur kan likställas med rationella skäl. Om detta stämmer, bör termen "the normative system" kunna bytas ut mot termen "the rational system." Vilket bör innebära att "the normative system" ska förstås som utgörandes av våra gemensamt rättfärdigade begär om vad vi alla skulle vilja att vi gjorde under vissa omständigheter, om vi är fullt rationella (dvs., konvergens av flera personers normativa, eller rationella, skäl).

Så vad är det påståendet C2 egentligen visar: "If an agent believes that she has a normative reason to ϕ , then she rationally should desire to ϕ ."? (Smith, 1994, p. 148). Förklarar C2 relationen mellan moraliska omdömen och motivation eller är C2 en beskrivning av rationalitet? Det sistnämnda är kanske inte orimligt, då Smith verkar grunda sin teori om normativa skäl på antagandet att människan *är* rationell. Det är så jag tolkar följande citat:

Moral requirements apply to rational agents as such. But it is a conceptual truth that if rational agents are morally required to act in a certain way then we expect them to act in that way. Being rational, as such, must therefore suffice to ground our expectation that rational agents will do what they are morally required to do. (Smith, 1994, p. 85).

Låt oss för en stund bortse från den begreppsliga nödvändigheten som Smith refererar till i citatet ovan: vi har redan i sektion 2.1 sett att Smiths oberoende argument för en begreppslig nödvändighet har, enligt mig, otillräckligt stöd. Vad jag vill peka ut i citatet ovan är att jag uppfattar det som att Smith här gör ett liknande felslut som med hans oberoende argument ("a striking fact") för svag internalism. Jag tolkar citatet ovan som att Smith hävdar att, "människan är rationell, därför kan vi förvänta oss att människor kommer att följa moraliska krav". Men av det följer inte att människan nödvändigtvis följer moraliska krav i egenskap av att vara en rationell varelse. Det följer inte heller att orsaken till att människan kan misslyckas med att följa moraliska krav är för att hon är praktiskt irrationell. Vi kanske följer, och misslyckas med att följa, moraliska krav i egenskap av att vara sociala varelser. Är det inte att förenkla människans psykologi och hennes komplexa samspel med sin miljö, om vi reducerar moraliska val och handlingar till att handla om främst rationalitet? Terence D. Cuneo är inne på att så är fallet i citatet nedan, där han kritiserar Smiths argument att praktisk rationalitet nödvändigtvis följer av den begreppsliga nödvändigheten:

Externalism can claim that it is conceptually possible (indeed that it is actual) that not *all* failures of moral motivation are failures of practical rationality and that we still expect the practically rational to be motivated to act appropriately when they judge certain actions to be right. (Cuneo, 1999, p. 376, min kursiv).¹⁵

Citatet från Cuneo är en del av ett mer omfattande försvar av den versionen av externalism ("strong externalism") som Smith argumenterar mot i *The Moral Problem* (främst i kapitel 3, som diskuterades i sektion 2.1). Min poäng med citatet är att jag anser det mer rimligt, som Cuneo hävdar, att anta att människor kan misslyckas med att bli motiverade av moraliska krav av andra skäl än praktisk irrationellitet. Är det inte möjligt att vissa personer, som Cuneo är inne på i sin artikel, kan misslyckas med att bli påverkade av moraliska omdömen på grund av faktorer som uppfostran, utbildning, karaktär, etc.? Ett troligt svar från Smith har vi varit inne på i sektion 2.1: personer som misslyckas med att bli motiverade, undantaget viljesvaghet, har inte förstått innehållet i moraliska omdömen och kan därmed inte uppleva den påverkan som den begreppsliga nödvändigheten utövar på den som är praktiskt rationell. Uppriktigt sagt, jag har svårt att förstå denna ovillighet att acceptera att vissa individer förmodligen behärskar moraliska begrepp, men inte bryr sig ett dugg om andras förväntningar att följa dem i handling. Enligt mig är psykopater levande exempel på sådana individer.¹⁶ Å andra sidan är

---

¹⁵ Se fotnot 8.

¹⁶ Den kliniska diagnosen "psykopati" är inte homogen; t ex verkar vissa med denna antisociala personlighetsstörning kunna slå på och av sin empatiska förmåga, snarare än att helt sakna förmågan. Dessutom kan vi alla uppvisa ett eller flera symtom på psykopati utan att uppfylla den kliniska diagnosen.

det svårt att med säkerhet veta vad någons genuina intentioner är: om hen är berörd eller oberörd av ett moraliskt omdöme.

Låt mig återvända till huvudfrågan: vad är det påståendet C2 refererar till? Min tolkning är att C2 är en beskrivning av rationalitet, snarare än en förklaring på vad normativa skäl är eller hur de kan rättfärdiga våra handlingar. Detta för att det inte är uppenbart för mig att normativa skäl kan reduceras till moraliska skäl, eller att moraliska skäl kan inordnas i ett "normative system" (dvs., i ett "rational system"). Kort sagt, om normativa skäl kan rättfärdiga en (moralisk) handling, så finns det troligen andra typer av skäl som kan rättfärdiga samma (moraliska) handling. Jag har i nuläget inget svar på frågan om moraliska skäl skiljer sig åt på något distinkt sätt från icke-moraliska skäl. Jag får anse det vara en öppen fråga. En svårare fråga är om vi kan generalisera ett och samma moraliska skäl för eller mot en handling till att gälla i alla liknande omständigheter? Med andra ord, vad som är ett rationellt/normativt skäl i en specifik situation går nödvändigtvis inte att rättfärdiga i en liknande situation. Möjligtvis kan vi från enstaka fall härleda generella regler om vad som är t ex rätt eller fel att göra, men jag är tveksam till det.

Jag är tveksam för att livet kan vara komplicerat och människan är en komplex organism. Oavsett hur rationellt vårt "normative system" är, kommer livet med all dess komplexitet och oförutsägbarhet inte att anpassa sig efter ett sådant eller liknande system. Livet kommer förr eller senare att ställa oss inför val, beslut och situationer där inga generella regler eller universella principer kommer hjälpa oss att enas om vad vi bör eller inte bör göra (en panepidemi är möjligtvis ett exempel på detta). Smith verkar ha en hoppfull syn på människan som en rationell och ansvarstagande agent. Jag håller med honom i den mån att de flesta människor verkar bli berörda av vissa värderingar och upprörda när dessa värderingar inte efterlevs. Men *varför* vi blir berörda och upprörda kan likaväl förklaras av att vi är sociala varelser som av att vi är rationella varelser. Enligt mig, är människan en ganska förvirrad varelse på grund av den blandning av evolutionärt urgamla instinkter och senare tillkomna högre kognitiva förmågor som hon utgörs av. Detta gör att vi alla *har* både rationella och irrationella aspekter i oss. Jag instämmer i Smiths hoppfulla syn i den mån att människan har

---

Frågan är om psykopati kan fungera som ett motexempel eller inte till att innehållet i moraliska omdömen nödvändigtvis genererar motivation? För ett jakande svar, se t ex Adina Roskies artikel "Are ethical judgements intrinsically motivational? Lessons from 'acquired sociopathy' (2003). Även då Roskies artikel *inte* är riktad mot Smiths version av internalism, och att jag är tveksam till hens tolkning av forskningsresultaten, anser jag att hens poäng om att använda empiriska belägg inom metaetik som relevant och viktig. T ex för att avgöra amoralistens "vara eller icke-vara".

en potential att åtminstone till en viss utsträckning utveckla sin rationalitet och förändra sina värderingar. Frågan är om en sådan utveckling bäst manifesteras genom att rådfråga ett idealt rationellt jag, eller genom uppfostran, utbildning, goda förebilder, osv. Det ena behöver inte utesluta det andra. Oavsett vilket svar vi föredrar, kvarstår problemet med vem det är som ska bestämma normen eller standarden för vad vi skulle vilja att vi alla ansåg vara rättfärdigat att göra i olika situationer. Ett annat, och kanske ett svårare, problem som kvarstår är det om ett normativt skäl för en handling i en viss situation kan generaliseras till att gälla i andra och liknande situationer. Som jag idag förstår påståendet C2, är jag tveksam till att det är en potentiell lösning på de problemen. Främst för att C2 förenklar människans psykologi och de komplexa sociala situationer som livet ofta ger upphov till.

Del 3. Sammanfattning.

I uppsatsen har min tes varit att Smiths version av internalism, som han själv gör gällande, inte förklarar på ett tillfredsställande vis kopplingen mellan moraliska omdömen och motivation. I sektion 2.1 hävdade jag att min tes stöds av att Smiths oberoende argument ("a striking fact") för svag internalism antar vad som ska bevisas. Jag tolkade det oberoende argumentet som att inte ge en förklaring på hur vi ska förstå den begreppsligt nödvändiga kopplingen, utan att argumentet hävdar att kopplingen är begreppsligt nödvändig därför att den är intern. I sektion 2.2.2 hävdade jag att min tes stöds av att Smiths teori om normativa skäl inte är en förklaring på vad normativa skäl är eller på hur de kan påverka vårt beteende, utan snarare är en beskrivning av rationalitet. Detta för att jag tolkade Smiths teori om normativa skäl att grunda sig på antagandet att människan är rationell. Jag hävdade att vi kan följa och misslyckas med att följa moraliska krav av andra anledningar än rationalitet eller irrationalitet. Exempelvis i egenskap av att vara sociala varelser. Jag hävdade även att ett reducerande av moraliska skäl till rationella skäl förenklar människans psykologi och hennes komplexa samspel med sin omgivning. Avslutningsvis vill jag säga att Michael Smiths bok, *The Moral Problem*, är ett föredömligt exempel för alla som vill kunna skriva om komplexa metaetiska problem på ett lättläst vis.

Referenslista

- Cuneo, T D. (1999). An Externalist Solution to the "Moral Problem", *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 59, No. 2, pp. 359 – 380. Nedladdad från 130.235.66.10, 2020-11-05, <https://jstor.org>.
- Dancy, J. (1983). Ethical Particularism and Morally Relevant Properties, *Mind*, Vol. 92, No. 368, pp. 530 – 547. Nedladdad från 130.235.66.10, 2020-11-01, <https://jstor.org>.
- Gettier, E. L. (1963). Is Justified True Belief Knowledge? *ANALYSIS*, 23.6, pp. 121 – 123.
- Miller, A. (1996). An objection to Smith's argument for internalism, *ANALYSIS*, 56.3, pp. 168 – 174.
- Roskies, A. (2003). Are ethical judgements intrinsically motivational? Lessons from "acquired sociopathy". *Philosophical Psychology*, 16:1, pp. 51 – 56.
- Shafer-Landau, R. (1998). Moral Judgement and Moral Motivation, *The Philosophical Quarterly*, Vol. 48, No. 192, 353 – 358. Nedladdad från 130.235.66.10, 2020-10-28, <https://jstor-org>.
- Smith, M. (1994). *The Moral Problem*. Oxford: Basil Blackwell.
- Smith, M. (1996). The argument for internalism: reply to Miller. *ANALYSIS*, 56.3, pp. 175 – 184.
- Smith, M. (1997). In Defense of `The Moral Problem`: A reply to Brink, Copp. and Sayre-McCord, *Ethics*, Vol. 108, No.1, pp. 84 – 119. Nedladdad från 130.235.66.10, 2020-11-05, <https://jstor.org>
- Strandberg, C. (2004). *Moral Reality. A Defence of Moral Reality*. Lund University: Media-Tryck. (Chapter 7, section 8, pp. 201 – 212.).

